

УКРАЇНСЬКІ ВЧЕНІ – ОЧІЛЬНИКИ ПРОВІДНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ІНСТИТУТІВ НАФТОГАЗОВОЇ ГАЛУЗІ ПОЗА МЕЖАМИ УКРАЇНИ

Зиновій Осінчук
канд. техн. наук,
експерт Євросоюзу
з питань нафтової і газової
промисловості,
м. Київ

Нафтогазова галузь належить до наукомістких галузей промисловості. Тому для її наукового забезпечення створюються відповідні науково-дослідні інституції. Зокрема, в Бориславі, одному з колишніх центрів нафтової промисловості світу, ще в 1912 р. було організовано, мабуть, перший в Євразії галузевий науково-дослідний заклад – Геологічну станцію, перетворену пізніше у Карпатський геологічно-нафтовий інститут [1].

Після Першої світової війни почали створювати науково-дослідні інститути нафтогазового профілю і в Росії. Першим таким закладом був інститут «ГрозНИИ», організований у Грозному в 1922 р. видатним українським вченим **Володимиром Сельським**. Працюючи протягом шести років директором цього інституту, він зіграв вирішальну роль у становленні, визначенні основних напрямків та пріоритетів його діяльності.

Сельський Володимир Олександрович (13.10.1883—18.02.1951) народився у с. Вихилівка Ярмолинецького району Хмельницької обл. У 1909 р. закінчив Київський університет і продовжив навчання в аспірантурі. У 1912–1914 рр. був асистентом у Варшавському університеті, потім працював викладачем, інспектором, директором гімназії у Кисловодську. У 1922–1928 рр. обіймав посаду директора створеного ним у Грозному інституту «ГрозНИИ», пізніше був начальником Главнефтегазразведки. Від 1931 до 1935 року Володимир Сельський був старшим геологом «Союзнефти», в наступні роки – головним консультантом геофізичного тресту, а від 1939 р. – керівником створеного ним відділу геофізики Інституту геологічних наук АН УРСР. Під час війни вчений працював на

нафтогазових промислах Татарії. У 1945 р. Володимир Сельський організував і очолив кафедру геофізики у Львівському університеті, пізніше – у Львівському політехнічному інституті, якою керував до кінця свого життя. У його доробку 160 наукових праць, присвячених питанням походження і міграції нафти, геофізичним методам її розвідки, дослідженню нафтових родовищ. Серед них – «Краткий курс прикладной геофизики», «Изучение строения земной коры на основании данных геофизики», «Основные рисунки тектоники Днепровско-Донецкой впадины в свете результатов геофизических работ». Доктор фіз.-мат. наук, професор, від 1939 р. – академік АН УРСР [2].

Важлива роль у науковому забезпеченні нафтової промисловості належить «ВНИИнефть», створеному в 1943 р. Певний час його керівником був видатний вчений **Андрій Трофимук**, що походив з українського етнокультурного регіону Берестейщини. Серйозний внесок у розвиток наукових досліджень інституту зробили такі авторитетні українські фахівці, як д.т.н. **Нафтулла Раковський** з Умані та д.г.-м.н. **Вілен Гавура** з Хмельника, що на Вінничині.

Трофимук Андрій Олександрович (16.08.1911–24.03.1999) народився у с. Хветковичі Кобринського району, нині Брестської області Білорусі. Після закінчення у 1933 р. Казанського університету працював керівником Татарського геологічного бюро Московського геологорозвідувального тресту. Від 1934 р. – старший геолог, науковий керівник центральної науково-дослідної лабораторії тресту «Востокнефть», Уфа.

У 1940 р. став головним геологом тресту «Ишимбайнефть», а у 1942 р. – головним геологом тресту «Башнефть». Тоді він висунув ідею щодо нафтоносності пермських відкладів Татарії, Башкирії та Оренбурзької обл., що підтвердилося уже наступного року. Він обґрунтував також пошукове буріння на девонську нафту, яке привело до відкриття великого Туймазинського та ін. родовищ. У 1950–1953 рр. працював головним геологом Головнафтогазрозвідки Міністерства нафтової промисловості СРСР. Від 1953 р. – заступник директора, а у 1955–1957 рр. – директор інституту «ВНИИнефть». Розробив об'ємно-генетичний метод оцінки прогнозних ресурсів нафти і газу, одним із перших застосував математичні методи в геології.

У 1953–1954 рр. керував науковою геологічною експедицією в Китаї, у 1957 р. очолив Інститут геології та геофізики Сибірського відділення АН СРСР. У 1988–1999 рр. працював радником Президії АН СРСР. За його участі було відкрито три нафтогазоносні провінції, десятки нафтових і газових родовищ. У 1962–1973 рр. був професором і завідувачем кафедри корисних копалин Новосибірського університету. Він – доктор геолого-мінерал. наук, академік АН СРСР. Від 1958 р. – заступник, у 1961–1988 рр. – перший заступник голови Сибірського відділення АН СРСР. Нагороджений шістьма орденами Леніна, орденом Жовтневої революції, двома орденами Трудового червоного прапора, медалями. Вчений – лауреат Державних премій СРСР та РФ, Заслужений діяч науки і техніки РФ, Почесний нафтовик, Почесний працівник газової промисловості.

У 1953 р. в Москві було організовано Всесоюзний науково-дослідний і проектний інститут «ВНИИбурнефть» (пізніше ВНИИБТ, ВАТ НВО «Буровая техника» – ВНИИБТ), який у 1980 р. став головним інститутом з буріння нафтових і газових свердловин.

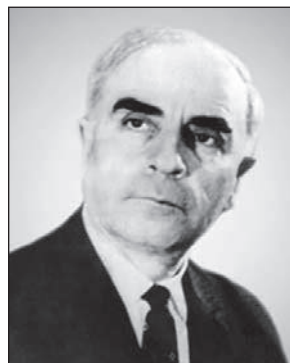
До основних його розробок можна віднести: створення технології похило-спрямованого і горизонтального буріння свердловин, техніки і технології буріння гвинтовими вибійними двигунами і турбобурами. Технікою інституту і під його інженерним керівництвом пробурені всі надглибокі свердловини в колишньому СРСР.

Великий внесок у становлення і розвиток ВНИИБТ зробили його керівники – уродженці України **Юрій Апанович**, **Асан Асан-Нурі**, **Полікарп Палій**, **Геннадій Чайковський**, а також **Микола Луценко**, що народився на українській етнографічній території Кубані. Керуючи інститутом понад третину століття, ці вчені визначили пріоритетні напрямки його наукової діяльності та забезпечили інституту провідне місце в області буріння свердловин колишнього СРСР. Слід відзначити також видатний науковий доробок у сфері буріння свердловин таких керівників провідних підрозділів ВНИИБТ, як уродженець Хмельниччини д.т.н. **Микола Щербюк** та к.т.н. **Броніслав Байдюк** з Тернопільщини.

Апанович Юрій Григорович (31.07.1928–1989) народився у м. Проскурів (нині м. Хмельницький). У 1953 р. закінчив Львівську політехніку і почав працювати бурильником, начальником дільниці, пізніше – начальником відділу, головним інженером контори буріння трестів «Татбурнефть» і «Татнефтегазрозвідка» об'єднання «Татнефть».

У 1961–1966 рр. був начальником нафторозвідувальної експедиції Міністерства геології Казахстану, яка пробурила найглибшу на той час в колишньому СРСР Аралсорську свердловину, що сприяло відкриттю великих нафтових і газових родовищ у регіоні. Від 1967 р. обіймав посади начальника відділу, заступника начальника Управління буріння, Технічного управління Міністерства нафтової промисловості СРСР. У 1987–1989 рр. був директором ВНИИБТ. Він – кандидат технічних наук, автор 19 винаходів і 25 наукових публікацій. Лауреат премії РМ СРСР, Заслужений працівник нафтової і газової промисловості РФ, Почесний нафтовик.

Асан-Нурі Асан Абдулаєв (14.09.1912–01.01.1978) родом із с. Гавро Бахчисарайського району, що в Криму. Після закінчення Азербайджанського індустріального інституту в 1936 р. працював інженером, керівником проекту тресту «Азнефтепроект», у 1940–1942 рр. – інженером інституту «Нефтемашпроект» у Москві. Від 1942 до 1957 року обіймав різні посади в Наркоматі нафтової промисловості, пізніше – в Держплані РФ, Держкомітеті науки і техніки РМ РФ.

Працював головним конструктором в інституті «Гипронефтемаш». Будучи протягом 1960–1978 рр. директором інституту ВНИИБТ, організував його філії, зокрема в Івано-Франківську та Полтаві. На цій посаді показав себе як видатний організатор та науковий керівник. Це був період найбільшого розквіту інституту, коли він визначав технічну політику в сфері буріння. Тоді були сформовані основні напрямки науково-дослідних і проєктно-конструкторських робіт, зокрема дослідження механізму руйнування гірничих порід, створення нових методів буріння, розробка породоруйнівного інструмента і вибійних двигунів, удосконалення технології буріння. Асан-Нурі – доктор технічних наук, професор, лауреат трьох Державних премій, нагороджений орденами Леніна, Трудового червоного прапора, Жовтневої революції, медалями.

Палій Полікарп Автономович (08.02.1912 – 1996) народився на Донеччині, працював у колгоспі, на шахті. Після закінчення у 1934 р. робфаку працював у Анбарській геологічній експедиції, брав участь у Другій світовій війні. У 1937–1942 і 1944–1945 рр. навчався в Московському нафтовому інституті, після закінчення обіймав посади інженера-конструктора «Гипронефтемаш», інженера, старшого інженера, заст. начальника відділу Технічного управління Міннафтопрому СРСР. У 1957–1962 рр. – старший інженер відділу нафтової і газової промисловості Держплану СРСР, пізніше старший інженер, головний спеціаліст Управління нафтової і газової промисловості Ради народного господарства СРСР. У 1964 р. його призначили заступником директора з наукової роботи інституту ВНИИБТ, а у 1978–1979 рр. він обіймав посаду директора інституту. Під керівництвом Полікарпа Палія налагоджено розробку і виробництво сучасних для того часу бурових доліт і турбобурів. У його науковому доробку – 37 статей, 9 монографій, 12 патентів і винаходів. Він – лауреат Державної премії СРСР, Заслужений працівник нафтової і газової промисловості РФ, нагороджений орденами Червоної зірки, Великої вітчизняної війни, Трудового червоного прапора, «Знак пошани», медалями.

Чайковський Геннадій Петрович народився 10.09.1941 у м. Івано-Франківську.

У 1961 р. закінчив Дрогобицький нафтовий технікум, у 1970 р. – ІФІНГ. Трудову діяльність розпочав помічником бурильника Надвірнянської КРБ, а через два роки перейшов до Івано-Франківського відділення ВНИИБТ, де пройшов шлях від інженера до його керівника. У 1975–1984 рр. працював старшим науковим співробітником, потім керівником Білоруського відділення промислових випробувань ВНИИБТ (м. Гомель), упродовж 1985–1993 рр. очолював відділ стендових випробувань ВНИИБТ у Підмосков'ї. Тут під його керівництвом і за безпосередньої участі було створено унікальний експериментально-дослідницький комплекс, за допомогою якого розроблено нові конструкції турбобурів, гвинтових вибійних двигунів, пристроїв для буріння горизонтальних свердловин та ін. обладнання. Від 1994 р. Геннадій Чайковський обіймав посади заступника генерального директора, від 2006 р. – технічного директора, а у 2012 р. став генераль-

ним директором НВО «Буровая техника» — ВНИИБТ. Він кандидат технічних наук, автор близько 100 наукових праць і винаходів. Нагороджений двома преміями уряду РФ у галузі науки і техніки, йому присвоєно почесні звання «Винахідник СРСР», «Почесний нафтовик», «Почесний працівник ПЕК Росії» [3].

У газовій промисловості до провідних науково-дослідних закладів колишнього СРСР і Росії належить інститут ВНИИГаз, створений в 1948 р. і реорганізований в 1999 р. у ТОВ «ВНИИГаз». Від 2003 р. інститут – головний науковий технологічний центр ПАТ «Газпром». Його діяльність охоплює практично всі аспекти функціонування газової промисловості – від розвідування і розробки родовищ до підземного зберігання і використання газу. Найбільш продуктивні роки діяльності інституту пов'язані з періодом, коли його очолював протягом майже чверті століття д.т.н. **Олександр Гриценко**. Значний внесок у наукове забезпечення галузі зробили і такі видатні українські вчені, як д.т.н. **Василь Савченко**, д.т.н. **Юрій Макогон** та д.т.н. **Петро Шмигля** [3]. Важливим досягненням інституту було створення регіональних філій, які пізніше стали самостійними науково-дослідними організаціями, серед них – інститут «УкрНДІГаз» у Харкові.

Гриценко Олександр Іванович народився 09.11.1934 у м. Краснодарі. Після закінчення у 1958 р. Московського інституту нафтохімічної й газової промисловості (МИНХиГП) почав працювати в Краснодарському ГПУ.

Від 1963 р. навчався в аспірантурі при цьому ж інституті, у 1966–1977 рр., будучи доцентом кафедри розробки газових родовищ, він одночасно очолював проблемну лабораторію з газу. У 1975 р. захистив докторську дисертацію. У 1977 р. Олександра Гриценка призначили директором інституту ВНИИГаз. За період його керівництва проведено велику роботу із забезпечення інтенсивного розвитку газової промисловості, введення в експлуатацію та раціональної розробки гігантських газоконденсатних родовищ Сибіру, створення системи магістральних газопроводів, комплексів підземного зберігання та переробки газу, використання стиснутого природного газу як моторного палива. Вчений є автором понад 300 наукових робіт, включаючи 75 винаходів і 40 монографій. Серед них – «Научные основы промышленной обработки углеводородного сырья», «Технология разработки крупных газовых месторождений», «Сбор и промысловая подготовка газа на северных месторождениях России». Олександр Гриценко – член-корреспондент РАН, віце-президент Академії гірничих наук, член Російської академії природничих наук, Академії технологічних наук, іноземний член УНГА. Він – Заслужений працівник науки і техніки Росії, Почесний працівник газової промисловості, лауреат Державних премій СРСР та РФ в області науки і техніки.

Науково-технічне забезпечення газової промисловості у сфері автоматизації, вимірювання та інформаційних технологій у колишньому СРСР і Росії здійснювалося утвореним у 1972 р. науково-виробничим об'єднанням «Союзгазавтоматика». Довгий час його очолював **Іван Ніконенко**.

Ніконенко Іван Спиридонович народився 10.04.1938 р. в с. Андріївка Балаклійського району на Харківщині. Ще до його народження батько був арештований і загинув у таборах ГУЛАГу. Іван Ніконенко був робітником, служив в армії. У 1964 р. закінчив ХДУ і почав працювати інженером, начальником служби з ремонту контрольно-вимірвальних приладів Шебелінського ГПУ. У 1966 р. обіймав посаду

начальника ЦНДіВР, в кінці року – завідувача першого в Західному Сибіру Пунгінського газопромислу, пізніше став заступником головного інженера, головним інженером ГПУ «Ігримгаз». Від 1973 р. керував виробничо-диспетчерською службою об'єднання «Надымгазпром». Тут вперше було застосовано у великих масштабах блочно-комплектний метод будівництва. У 1977 р. Ніконенка призначили головним інженером об'єднання «Надымгазпром», а в кінці року – директором, пізніше – генеральним директором об'єднання «Уренгойгаздобыча», створеного для розробки найбільшого на той час у світі Уренгойського НГКР. Від 1985 р. перший заступник начальника Головтюменгазпрому, від 1987 р. – головний інженер-заступник генерального директора, а від 1991 р. протягом двох десятиліть – генеральний директор об'єднання «Союзгазавтоматика» (від 1993 р. АТ «Газавтоматика»). Він – кандидат технічних наук, Герой соціалістичної праці, лауреат Державної премії, нагороджений двома орденами Леніна, «Знак пошани» та ін. відзнаками.

Необхідно відзначити і значну роль у розвитку газової промисловості інституту ВНИИЭгазпром. Створений 1967 року інститут, який займався в основному аналізом і прогнозуванням розвитку газової промисловості, понад 16 років очолював виходець з української діаспори доктор технічних наук, професор **Ігор Жученко**. У 2009 р. генеральним директором став кандидат технічних наук Микола Кисленко, який з 2002 р. був заступником директора.

Жученко Ігор Олександрович народився 22.12.1937 р. в м. Коканд, що в Узбекистані. У 1963 р. закінчив МІНХіГП за спеціальністю розробка і експлуатація газових родовищ. У 1979 р. захистив кандидатську, а в 1989 р. – докторську дисертацію. Працював диспетчером, старшим диспетчером, головним диспетчером, начальником служби Центрального диспетчерського управління Єдиної системи

газопроводів Мінгазпрому. Від 1966 р. обіймав посаду заступника директора інституту «ВНИИЭгазпром», у 1986–2002 рр. був директором інституту (від 1997 р. – ТОВ «НИИГазэкономика»).

І. Жученко – автор понад 70 друкованих праць, лауреат Державної премії РМ СРСР, відзначений орденом «Знак пошани» та ін. нагородами.

Питання використання природного газу відноситься до сфери діяльності інституту «ВНИИПромгаз», який розпочав свою діяльність у 1949 р. На зламі століть його очолював і протягом майже 15 років керував видатний вчений д.т.н. **Олександр Карасевич**. У 2015 р. його замінив **Костянтин Хоменко**.

Карасевич Олександр Мирославович народився 24.08.1948 р. у м. Турка на Львівщині. У 1968 р. закінчив Дрогобицький нафтовий технікум, у 1973 р. – МІНХіГП ім. акад. Губкіна, у 2006–2009 рр. – Академію народного господарства при Уряді РФ. Від 1973 р. працював у Всесоюзному науково-дослідному інституті природних газів і газових технологій (ВНИИ-

газ), де пройшов шлях від інженера до заступника генерального директора. У 1999–2013 рр. був генеральним директором інституту «ВНИИПромгаз» (від 2008 р. ВАТ «Газпром промгаз»). Він – доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри Російського державного університету нафти та газу (кол. МІНХіГП) ім. акад. Губкіна, автор понад 80 винаходів, близько 200 опублікованих наукових праць, включаючи 24 монографії («Теория и практика стоимостной оценки месторождений углеводородного сырья как объектов инвестирования и бизнеса», «Региональные системы энергоснабжения», «Эколого-энергетические проблемы газового топлива», «Методы расчета надежности магистральных газопроводов» та ін.). Він – двічі лауреат премії уряду РФ в області науки і техніки, Заслужений працівник нафтової і газової промисловості РФ, Почесний працівник газової промисловості, удостоєний «Ордена Почета».

Українські фахівці були директорами, заступниками директорів і в багатьох регіональних інститутах Росії, зокрема таких, як «ВолгоУралНИПИгаз» (к.т.н. наук **Володимир Швець** і к.т.н. **Олександр Тарнавський**), «ТюменНИИгипрогаз» (д.т.н. **Петро Шмигля** і д.т.н. **Євстахій Нанівський**), «ПечораНИПИнефть» (к.т.н. **Ігор Стрільчук** і к.т.н. **Василь Лихолай**).

Швець Володимир Олександрович (06.04.1930 – 20.01.1989) народився у с. Туровичі Турійського району на Волині. У 1955 р. закінчив ЛПІ та почав працювати у системі об'єднання «Саратовнефтегаз», де пройшов шлях від майстра з видобування нафти до завідувача промислу. У 1961–1968 рр. обіймав посади головного інженера та начальника Правобережного НПУ об'єднання. З відкриттям Оренбурзького ГКР його призначають начальником управління (від 1971 р. ВО «Оренбурггазпром»), а у 1973 р. – головним інженером цього об'єднання. Від 1977 р. і до кінця життя він очолював інститут «Волго-УралНИПИгаз», створений для наукового забезпечення сірководневих газоконденсатних родовищ. Він – кандидат технічних наук, в своїй дисертації вперше

дослідив застосування камуфлетного ядерного вибуху для створення підземних ємностей з метою зберігання нафтопродуктів. Відзначений орденом Трудового червоного прапора, медалями ВДНГ та ін. нагородами. Заслужений працівник нафтової і газової промисловості Росії [3].

Шмигля Петро Терентійович (21.07.1923 – 30.04.2007) родом із м. Батайськ Ростовської області. Протягом 1941–1945 рр. брав участь у війні, у 1953 р. закінчив МІНХіГП ім. акад. Губкіна. У 1957 р. став кандидатом, а в 1968 р. — доктором технічних наук, наступного року – професором. Розпочав свою діяльність у Краснодарській філії інституту «ВНІІнефть» старшим науковим співробітником. У 1960–1966 рр. очолював лабораторію розробки газових і газоконденсатних родовищ, у 1967–1968 рр. працював заступником директора з наукової роботи УкрНДІгазу, заснував напрямок із розробки газових та газоконденсатних родовищ. Під його керівництвом розпочато проектування дослідно-промислової експлуатації нових родовищ та перших українських ПСГ. Упродовж трьох наступних років був головним інженером Технічного управління Мінгазпрому, у 1971–1981 рр. — директором інституту «ТюменНІІГипрогаз». Керував дослідженнями з комплексного науково-технічного вирішення питань розробки й експлуатації унікальних Медвежого, Уренгойського, Ямбурзького та ін. родовищ. Від 1981 до 2001 р. Петро Шмигля обіймав посади головного наукового співробітника, завідувача лабораторії в інституті «ВНІІГаз». Результати його досліджень представлені в понад 200 статтях, десяти винаходах, п'яти монографіях, серед яких «Проектирование разработки и эксплуатации газоконденсатных месторождений», «Разработка газовых и газоконденсатных месторождений». Був членом Центральної комісії з розробки газових та газоконденсатних родовищ. Він – лауреат Державної премії СРСР, Заслужений діяч науки і техніки РФ, нагороджений трьома орденами.

Стрільчук Олексій Кононович (16.10.1935 – 2010) народився у с. Троянівка Теофіпольського району Хмельницької обл. Після закінчення Дрогобицького нафтового технікуму розпочав трудову діяльність у НГВУ «Туймазанефть». Від 1959 р. працював у НГВУ «Войвожнефть» оператором, майстром, старшим інженером і одночасно навчався в Московському нафтовому інституті (пізніше МІНХіГП) ім. акад. Губкіна. У 1964 р. його призначили начальником виробничо-технічного відділу НГВУ «Тзбукнефть», через рік – завідуючим промислу. Від 1966 р. працював начальником технічного відділу Ухтинського комбінату, а у 1969 р. очолив виробничий відділ з видобування нафти і газу об'єднання «Комінефть». У 1980–1984 рр. був директором науково-дослідного і проектного інституту «ПечораНІІІнефть», в подальшому – до 1994 р. працював у апараті об'єднання «Комінефть». Він – автор низки наукових публікацій, понад 10 винаходів, відзначений медалями та відомими нагородами [4].

Література

1. Janush Skoczylas. Nauki geologiczne w Polsce w latach 1918-1939 – problem i kierunki badan: proba ujecia tematu. Kwartalnik Historii Nauki Techniki. t. 29, №1. S. 81–100 (1984).
2. Максимчук В.Ю., Лящук Д.Н., Вовченко Р.Г., Кузнецова В.Г. Академік Володимир Олександрович Сельський – фундатор української геофізики (до 130-річчя з дня народження). Геодинаміка. №2. С. 129–132 (2012).
3. Нафтогазова галузь України: поступ і особистості. За ред. З.П. Осінчука. К.: «Логос Україна», 2013. 328 с.

Успішно працювали українські фахівці керівниками науково-дослідних інститутів нафтової і газової промисловості інших зарубіжних країн. Так, у Білорусі директором Інституту геологічних наук протягом тривалого періоду був к.г.-м.н. **Олександр Аксентьєв** [5], інституту «БелНИГРИ» – к.г.-м.н. **Семен Гудак**. Посади заступників директора БелНИГРИ з науки в різний час обіймали к.г.-м.н. **Семен Гудак** із Львівщини, к.г.-м.н. **Зиновій Познякевич** з Волині і к.г.-м.н. **Іван Слободянюк** з Вінниччини; інституту «БелНИПІнефть» – уродженець Львівщини к.г.-м.н. **Михайло Кібаши** [6]. Серед очільників провідних підрозділів білоруських інститутів можна назвати таких висококваліфікованих фахівців як к.т.н. **Борис Бондаренко**, к.г.-м.н. **Ярослав Грибик**, к.г.-м.н. **Ігор Захарія**, к.г.-м.н. **Андрій Синичка**, к.т.н. **Володимир Фоменко**, к.г.-м.н. **Анатолій Пахольчук**.

Аксентьєв Олександр Миколайович (1902–1970) народився у м. Суми. У 1935 р. закінчив Московський геологорозвідувальний інститут. Від 1931 до 1941 року працював в Інституті геологічних наук АН БРСР (після реорганізації став базою інституту «БелНИГРИ»), де пройшов шлях від інженера до директора. У 1941–1945 рр. був на фронті. У 1946–1961 рр. продовжив працювати в інституті заступником директора, потім директором. Він – к.г.-м.н., автор низки опублікованих наукових робіт, відзначений урядовими нагородами.

Гудак Семен Павлович народився 02.11.1936 р. у с. Міхновець на Львівщині. У 1958 р. закінчив Дніпропетровський гірничий інститут, далі працював старшим колектором, а від 1960 р. начальником партії, головним гідрогеологом Білоруської гідрологічної експедиції. Від 1976 р. – у БелНИГРИ завідувач відділу, заступник директора з науки (1987–1989 рр.), директор (1989–2004 рр.), завідувач лабораторії. Був заступником Державної комісії із запасів Білорусі. Він канд. геол.-мінер. наук, автор понад 100 опублікованих робіт, лауреат Державної премії Білорусі.

Отже, завдяки таланту і неординарним організаторським здібностям очільники науково-дослідних інститутів нафтової і газової промисловості колишнього СРСР, Росії та Білорусі, як і провідні наукові співробітники цих закладів, що народилися в Україні або ж на українських етнічних територіях, зробили вагомий внесок у забезпечення високого технічного рівня галузі, її інтенсивного розвитку та сприяли входженню Росії до числа світових лідерів із видобування нафти і газу. ■

4. А.С. Гуменюк. Энциклопедия топливно-энергетического комплекса Европейского Севера. М.: Независимое издательство «Пик», 2010. 1248 с.

5. Геологи и горные инженеры Белоруси. Биографический справочник. Минск. Ч.1, 2008. 246 с.

6. Осінчук З.П. Українці на керівних посадах у нафтовій і газовій промисловості Білорусі. Нафтогазова галузь України. № 4. С. 38–41 (2018).